Protokół

6. posiedzenia, III. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 4. Grudnia 1885.

Początek o godzinie 11. minut 30.

Przewodniczący; Marszałek krajowy Dr. Mikołaj Zyblikiewicz.

Sekretarze: Adam Jędrzejowicz, Tytus Siengalewicz, książę Władysław Sapieha.

Obecnych posłów 128.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Protokół z 5-go posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

Marszałek uwiadamia Izbę, że udzielił pp. Rapoportowi i hr. Tyszkiewiczowi ośmiodniowych urlopów.

Sekretarz p. Siengalewicz czyta spis petycyj wniesionych po dzień 4-go Grudnia 1885 od Nr. 220 do 314 włącznie, które przydzielono następującym komisyom:

Komisyi szkolnej L. 220 do włącznie 239, 245, 246, 247, 248, 252, 260, 275, 283, 284. 289, 293, 294, 295, 302, 303, 304, 305, i 306.

" budżetowej L. 240, 249, 250, 251, 253, 254, 259, 262, 263, 266, 267, 268, 269, 272, 274, 276, 277, 278, 279, 280, 285, 290, 291, 296, 297, 298, 299, 300, 308, 309, 312, 313, i 314.

" petycyjnej L. 241, 255, 256, 261, 281,

" drogowej L. 242, 257, 270, 273, 288.

" bankowej L. 243, 244, 292, 301.

" dla spraw gospodarstwa krajowego L. 258, 271, 286, 287.

" prawniczej L. 264, 265.

" administracyjnej L. 282, 307, 310, 311.

Marszałek uwiadamia Izbę o ukonstytuowaniu się komisyi podatkowej, która obrała Przewodniczącym p. Hausnera Ottona; Zastępcą p. Jędrzejowicza Edwarda; Sekretarzem p. Chamca.

Marszałek uwiadamia Izbę, że p. Langie Tadeusz złożył mandat zastępcy członka Wydziału krajowego.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta następujący dostatecznie poparty wniosek.

Wniosek.

Zważywszy, iż w myśl §. 6. ustawy państwowej z 24. Maja 1869. „o uregulowaniu podatku gruntowego“, z wejściem tej ustawy w życie, nadaną być miała ustawa o opustach podatku gruntowego z powodu klęsk (Unglücksfällen);

Zważywszy dalej, iż wniesiony w ubiegłym peryodzie ustawodawczym do Izby deputowanych Rady państwa projekt rządowy do takiej ustawy załatwiony nie został, a natomiast reskryptami c. k. Ministerstwa Skarbu z dnia 16. Lipca 1881. do L. 20.891, z dnia 30. Marca 1884. L. 41.266, z dnia 26. Sierpnia 1884. L. 26.588 i z dnia 28. Stycznia 1885. L. 34.316, tudzież rozporządzeniem c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu we Lwowie z 1. Grudnia 1882. L. 66.098, dotychczas w pełnej mocy będące postanowienia dekretów c. k. kancelaryi nadwornej z dnia 16. Listopada 1843. L. 15.642 i z 26. Kwietnia 1884. L. 17.391, o opustach podatku gruntowego w razie szkód elementarnych bądź najbłędniej interpretowane, lub dowolnie zmienione zostały, czynię wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, by w dopełnieniu postanowień §. 6. ustawy państwowej z d. 24. Maja 1869. „o uregulowaniu podatku gruntowego“, wniósł do Rady Państwa projekt ustawy o opustach podatku gruntowego w razie klęsk (Unglücksfällen), a zanim ustawa ta nadaną będzie, wydał rozporządzenie co do ścisłego wykonania postanowień dekretów c. k. kancelaryi nadwornej z 16. Listopada 1843. L. 15.642 i 26. Kwietnia 1844. L. 17.391 o opustach podatku gruntowego.

Lwów dnia 3. Grudnia 1885.

Abrahamowicz w. r.
wnioskodawca.

Seweryn Henzel, Pilat, Augustynowicz, Antoni Chamiec, Hoszard, Dr. Weigel, Wład. Struszkiewicz, Roman Czartoryski, W. Dzieduszycki, ks. Sawa, W. Sapieha, Łubieński, Gnoiński, Żarski, Zawadzki.

Marszałek oświadcza, iż wniosek ten traktowany będzie podług przepisów regulaminu.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta następujące dostatecznie poparte interpelacye do p. komisarza rządowego.

Interpelacya

do Jego Ekscelencyi Jaśnie Wielmożnego Pana Namiestnika jako komisarza rządowego.

Zważywszy, iż w miesiącu Styczniu r. b. powtarzały się wypadki podpalenia budynków włościańskich, położonych po za obrębem pasu ogniowego przy państwowych kolejach w kraju, w czasie ruchu pociągów;

Zważywszy, że skonstatowano, iż wszystkie zabudowania i ruchomości Jędrzeja Janusia i Jana Janusia w Polny, kilku innych w Szalowy, nadto garbarnia w Dąbrówce przy Tuchowie spalone zostały z powodu wydobywających się iskier z lokomotyw w czasie ruchu pociągów;

Zważywszy, że w Galicyi wszystkie budynki włościańskie są przeważnie wybudowane z drzewa, pokryte słomianym dachem, podczas gdy w innych prowincyach państwa Austryackiego murowane pod ogniotrwałym dachem;

Zważywszy, że według ministeryalnego rozporządzenia z dnia 25. Stycznia 1879 r. Dz. pr. p. Nr. 19. ogłoszonego w dniu 5-go Lutego 1879 wynosi pas ogniowy przy galicyjskich państwowych kolejach 30 metrów po obydwóch stronach od toru kolejowego, podczas gdy w innych prowincjach przy dawniejszych kolejach 57 metrów; jak dekret nadworny z 28. Grudnia 1843 roku L. 40.144. i następnie ministeryalne rozporządzenie,

podpisani mają zaszczyt zapytać się;

1) „Czy wiadome są pożary przyległych budynków do pasu ogniowego państwowych ko-
„lei, a mianowicie w Polny, Szalowy, i Dąbrówce (przy Tuchowie)?

2) „Czy Wysoki c. k. Rząd uważa za dostateczny wymiar pasu ogniowego przy kolejach „krajowych w ogóle na 30 metrów, ze względu na bezpieczeństwo ogniowe — w sto- „sunku do miejscowych warunków?

3) „Co Wysoki Rząd uczynić zamierza, by zapobiedz powtórnym wypadkom pożaru?

Władysław Żuk-Skarszewski

J. Popiel, ks. Kopyciński, A. Jędrzejowicz, Gniewosz, K. Scipio, Leninski, Łepkowski, Zoll, Jan Tarnowski, Szeptycki, ks. Buchwald, Konstanty Bobczyński, J. Mochnacki, Bereżnicki, Klucki, E. Wolański, Żywicki, Dr. Weigel, T. Merunowicz, Kowalski, Wład. Struszkiewicz, Rybicki, Weissmann.

Interpelacya

do Jego Ekscelencyi JW. Pana Namiestnika jako komisarza rządowego.

Zważywszy, że w dniu 4. października r. z. wniesioną była interpelacya w przedmiocie wyrównania nadpłaconych podatków gruntowych z okresu przejściowego w latach 1881 i 1882 treści:

„Czy i jaki termin Wysoki c. k. Rząd oznaczyć zamierza do wyrównania podatku grun- „towego na podstawie ostatecznych wyników stałego katastru?".

Zważywszy, że odpowiedź JE. JW. Pana Namiestnika wyjaśniła w szerszym wywodzie zarządzenie w kierunku wyrównania podatku gruntowego tym opodatkowanym, którym przy ostatecznem wymierzeniu podatku została podwyższoną należytość podatkowa, podczas gdy w odwrotnych wypadkach, w których opodatkowanym skutkiem zniżenia czystego dochodu gruntowego niższy podatek wymierzono w stosunku do przypisanego i uiszczonego za lata prowizoryczne 1881 i 1882, stanowczo nie orzeka;

Zważywszy, iż z końcowego brzmienia odpowiedzi: „że ze względu na obecny stan rzeczy Rząd będzie prawdopodobnie w możności przedłożyć Radzie państwa odnośny projekt ustawy do ustawodawczego traktowania" nie można się spodziewać rychłego zrealizowania tej naglącej sprawy na podstawie kiedyś wydać się mającej ustawy, podczas gdy przedłużenie terminu do czasu nieograniczonego, z których pierwszy według ustawy państwowej z dnia 28. marca 1880 r. Dz. p. p. Nr. 34 stanowczo po koniec 1882. r. oznaczony bezskutecznie upłynął przed 3-ma laty, niemniej dalsze wyczekiwanie zrealizowania tej kwestyi staje się uciążliwem dla zagrożonych z różnych stron rolników;

Zważywszy, że wykonanie ustawy państwowej z dnia 28. marca 1880 zostało w niektórych powiatach już z końcem 1882. r. przeprowadzone, podczas gdy w innych władze skarbowe oczekują do tej czynności terminu wydać się mającą ustawą państwową; nakoniec

Zważywszy, iż z powodu odpowiedzi na zeszłoroczną interpelacyę o tyle spóźnionej, że stawianie dalszych wniosków w owej sesyi Sejmowej stało się nie możliwem;

podpisani mają zaszczyt zapytać się JE. JW. Pana Namiestnika:

1) „Czy Wysoki c. k. Rząd wniósł już odnośny projekt ustawy w Radzie państwa do usta- „wodawczego traktowania, w szczególności, w jakim terminie mogą się spodziewać opo- „datkowani zwrotów nadpłaconych podatków gruntowych za lata 1881 i 1882?

2) „Czy jest wiadomem, aby w niektórych powiatach już wyrównano podatki gruntowe „tak w kierunku podwyższonych jakoteż i zniżonych czystych dochodów gruntowych, „podczas gdy w innych się to dotychczas nie stało?

3) „Czy ze względu na teraźniejsze wyjątkowe warunki rolnictwa nie uważałby JE. JW. „Pan Namiestnik za stósowne zarządzić wyrównanie nadpłaconych podatków grunto- „wych w tych powiatach, w których to dotychczas nie wykonano?

4) „Podpisani upraszają o odpowiedź w możliwie nie spóźnionym czasie, aby w razie po„trzeby mogli stawiać wnioski w powyższym przedmiocie w ciągu bieżącej sesyi“.

Władysław Żuk-Skarszewski.

J. Mochnacki, St. Klucki, Max, Jan Tarnowski, Szeptycki, Skałkowski, E. Wolański, K. Scipio, Dr. Weigel, Stanisław Tarnowski junior, Roman Potocki, J. Popiel, M. Borkowski, W. Wolański, St. Tarnowski senior, A. Jędrzejowicz, Zoll, Łepkowski, Gniewosz, Bereżnicki, ks. Buchwald, Konstanty Bobczyński, Weissmann, T. Merunowicz, Siengalewicz, Abrahamowicz, Żywicki, Wernicki, W. Struszkiewicz, Rybicki, ks. Kopyciński, Leniński, Kowalski.

Marszałek oświadcza, że interpelacye te udzielone zostaną p. komisarzowi rządowemu.

Sekretarz p. Siengalewicz czyta dodatkowo jeszcze petycyę wniesioną do L. 315 w przedmiocie wypłaty wynagrodzenia właścicielom dóbr i włościanom pow. Nowo-Sądeckiego za grunta zabrane pod kolej transwersalną.

P. Męciński wnosi przekazanie tej petycyi komisyi petycyjnej z poleceniem przedłożenia drukowanego sprawozdania.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Przystąpiono do porządku dziennego:

Na zapytanie Marszałka Izba zgadza się na wzięcie pod obrady najpierw punktu 6-tego oraz nie zamieszczonego na porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia pierwszego czytania sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie przyzwolenia przez Wys. Sejm na zaciągnięcie przez gminę m. Podgórza w Banku kraj. pożyczki w kwocie 30.000 złr. w obligacyach komunalnych, celem wybudowania pieca pierścieniowego systemu Hoffmanna na wypalanie wapna.

Sprawozdawca JE. p. Smolka czyta:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o pozwoleniu na pobór w r. 1885. dodatków do podatków bezpośrednich, w celu pokrycia potrzeb gminnych,

1. gminie Bór Wilkowicki w wysokości . . . 62%
2. gminie Klucznikowice w wysokości . . . 80%
3. gminie Kruki w wysokości 60%
4. gminie Rypianka w wysokości . . . . , 98%
5. gminie Zagrodki w wysokości 89%
6. gminie miasta Lubyczy w wysokości . . . 54½%
7. gminie Parypsy w wysokości 57½%

z następującym wnioskiem Wydziału krajowego:

Wysoki Sejm raczy raczy uchwalić:

Następujące gminy otrzymują zezwolenie na pobór w r. 1885. poniżej wymienionych dodatków do podatków bezpośrednich w celu pokrycia potrzeb gminnych:

I. w powiecie Bialskim:

1) gmina Bór wilkowicki w wysokości 62 (sześćdziesiąt dwa od sta);
2) gmina Klucznikowice w wysokości 80% (ośmdziesiąt od sta);
3) gmina Kruki w wysokości 60% (sześćdziesiąt od sta);

II. w powiecie Kałuskim:

4) gmina Rypianka w wysokości 98% (dziewięćdziesiąt ośm od sta);

III. w powiecie Lwowskim:

5) gmina Zagródki w wysokości 89% (ośmdziesiąt dziewięć od sta);

IV. w powiecie Rawskim:

6) gmina Lubycza miasto, w wysokości 54½% (pięćdziesiąt cztery i pół od sta);
7) gmina Parypsy, w wysokości 57½% (pięćdziesiąt siedm i pół od sta);

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Sprawozdawca JE. p. Smolka czyta:

Sprawozdanie Wydziału krajowego względem przyzwolenia Wysokiego Sejmu na zaciągnięcie przez gminę miasta Podgórza w Banku krajowym pożyczki w kwocie 30.000 zł. w. a. w obligacyach komunalnych, celem wybudowania pieca pierścieniowego systemu Hoffmana na wypalanie wapna, — i wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisyi bankowej.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Następuje: Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z preliminarzami funduszów indemnizacyjnych na rok 1886.

Na wniosek p. A. Jędrzejowicza uchwala Izba odesłanie tego przedmiotu do komisyi budżetowej.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia miejscowości Bołożynów, Przewołoczna z Kobylem czyli Bajmakami i Sokołówka z okręgu Sądu powiatowego w Olesku i c. k. Starostwa a ewentualnie Rady powiatowej w Złoczowie, a przydzielenia do okręgu Sądu powiatowego, c. k. Starostwa i Reprezentacyi Rady powiatowej w Brodach.

Sprawozdawca poseł Romer wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisyi prawniczej.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Romanowicza w przedmiocie uregulowania pracy więźniów w zakładach karnych i odjęcia jej kierunku konkurencyjnego względem zawodowych rękodzielników.

P. Romanowicz uzasadnia swój wniosek a pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisyi dla spraw gospodarstwa krajowego.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Romanowicza w przedmiocie dostaw dla ces. król. armii w kraju konsystującej artykułów żywności jako też innych potrzeb c. k. armii, wchodzących w zakres rękodzielnictwa i przemysłu krajowego.

P. Romanowicz uzasadnia swój wniosek a pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisyi dla spraw gospodarstwa krajowego.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Skałkowskiego w przedmiocie uwzględniania z urzędu przy wymiarze należności od interesów prawnych wszystkich przepisów, które wpływają na obniżenie wymiaru należytości, jako też w przedmiocie reformy przy ściąganiu tych należytości w drodze egzekucyi.

P. Skałkowski uzasadnia swój wniosek i wnosi pod względem formalnym odesłanie takowego do komisyi podatkowej.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie komisyi prawniczej o wniosku Wydziału krajowego, sprawie petycyi obszarów tdworskich i gmin Kahujów, Honiatycze i Werbiż, o wyłączenie ich z okręgu c. k. Sądu powiaowego w Komarnie i Starostwa w Rudkach a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu pow. i Starostwa we Lwowie (drugie czytanie).

Sprawozdawca p. Lenartowicz czyta sprawozdanie z następującym wnioskiem komisyi prawniczej:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w myśl §. 2. ustawy państwowej z dnia 11. Czerwca 1868. r. (Nr. 59. Dz. u. p) udziela opinię swą c. k.

Rządowi, iż pożądanem by było, aby miejscowości Kahujów, Honiatycze i Werbiż z przysiołkiem Sójki wyłączone zostały z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Komarnie, z c. k. Starostwa w Rudkach, a przyłączone do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Szczercu i c. k. Starostwa we Lwowie.

Izba uchwala ten wniosek bez rozprawy.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisyi prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie gmin Czerteż i Stańkowa względem wyłączenia ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Żurawnie i c. k. Starostwa w Żydaczowie, a przyłączenie do okręgu Sądu powiatowego i Starostwa w Kałuszu (drugie czytanie).

Sprawozdawca poseł Lenartowicz, uwolniony od czytania sprawozdania, czyta następujący wniosek komisyi prawniczej:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem przechodząc nad petycyą gminy Czerteż do porządku dziennego, w myśl §. 2. ust. państwowej z dnia 11. Czerwca 1868 (Nr. 59. D. u. p.) tudzież ustawy z dnia 26. Kwietnia 1873 (Nr. 62. D. u. p.), objawia c. k. Rządowi opinię swoją, że miejscowość Stańkową, położoną w okręgu c. k. Sądu powiatowego w Żurawnie, c. k. Starostwie w Żydaczowie i okręgu c. k. Sądu obwodowego w Samborze, przenieść wypada do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Kałuszu jakoteż c. k. Sądu obwodowego w Stanisławowie.

Przemawia p. hr. Golejewski i wnosi przejście do porządku dziennego nad wnioskiem komisyi prawniczej.

Po przemówieniu sprawozdawcy i p. hr. Golejewskiego dla sprostowania faktu, Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. hr. Golejewskiego, który Izba odrzuca, uchwalając natomiast powyższy wniosek komisyi prawniczej.

Marszałek usuwa resztę punktów dzisiejszego porządku dziennego do następnego posiedzenia.

Marszałek uwiadamia Izbę, że komisya petycyjna obrała ponownie Przewodniczącym p. hr. Golejewskiego.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta następujący dostatecznie poparty wniosek.

W n i o s e k.

Zważywszy, iż c. k. Rząd wniósł pod d. 7. Marca r. b. do Izby deputowanych Rady państwa nowelę do państwowej ustawy cłowej z r. 1882., zawierającą postanowienia co do reformy ceł zbożowych w Austryi względnie podniesienia tych ceł do wysokości ustanowionych ceł zbożowych w Niemczech;

zważywszy następnie, iż nowela ta załatwiona w odnośnej komisyi nie przyszła pod rozprawy Izby deputowanych Rady państwa jedynie z powodu jej rozwiązania, a od tego czasu nietylko w stosunkach produkcyi i handlu rolniczego nic na lepsze nie zmieniło się, lecz przeciwnie deprecyacya ziemiopłodów z każdym dniem wzmaga się, a potrzeby własne w kraju naszym w regule importowanem zbożem z Rosyi a zwłaszcza z Rumunii zaspakajane bywają;

zważywszy w końcu, iż z konieczną reformą ceł w ścisłym związku stoi regulacya taryf kolejowych w ten sposób, ażeby na kolejach prywatnych, a po części i rządowych, zboże zagraniczne nie było taniej przewożone, niż produkcyi własnej,

wnoszę:

Wysoki Sejm ponawiając rezolucye swoje z dnia 17. Października 1884. w sprawie taryf kolejowych uchwalone a dotychczas przez c. k. Rząd w istotnej części nieprzeprowadzone, oraz popierając wnioski z dnia 16. Października 1885. wniesione przez Deputowanych polskich w Radzie państwa w sprawie ceł zbożowych i taryf kolejowych, raczy uchwalić:

a) Wzywa się c. k. Rząd, by jak najrychlej wniósł do Rady państwa projekt do reformy ustawy cłowej z roku 1882., wprowadzający cła zbożowe w Austryi, co namniej w wysokości ceł ustanowionych w państwie niemieckiem od 11. Lipca b. r.;

b) Wzywa się c. k. Rząd, by uczynił co za stósowne uzna, ażeby zboże produkcyi własnej przy przewozie transitowym lub wewnątrz państwa każdocześnie pod względem opłaty taryfowej na równi z obcokrajowem traktowane było. Russocki.

Alfred Potocki, Wodzicki, Morawski, Żuk-Skarszewski, Zoll, Klucki, K. Scipio, E. Jędrzejowicz, Borkowski, St. Tarnowski jun., Rybicki, Żywicki, Czartoryski. S. Henzel, Rey, Zamoyski, Dembowski, Wernicki, Małecki, Dr. Majer, Korytowski, Gorecki, E. Wolański, Golejewski, Łoziński, A. Sapieha, Kozłowski, Artur Potocki, K. Badeni, Romer, St. Tarnowski sen., Popiel, Łepkowski, Bobrzyński, Konstanty Bobczyński, ks. Buchwald, Mochnacki, Tadeusz Langie, Bolesław Rozwadowski, Emil Torosiewicz, Wincenty Gnoiński, Dr. Żmurko, Sylwester Sembratowicz, Dr. Pełesz, Dr. Weigel, Płaziński, Gniewosz, Stanisław Jędrzejowicz, Męciński, Onyszkiewicz, Wasilewski, W. Koziebrodzki, Tadeusz Dzieduszycki, Madejski, Augustynowicz, W. Wolański, A. Zborowski, Szeptycki, Smolka, Gorayski, ks. Issakowicz, Walery Waygart, Hoszard, Adam Skrzyński, Kaczała, Leniński, Kowalski, Biliński, Pilat, Antoniewicz, Goldmann, ks. Sawa, Feliks Pławicki, Fruchtmann, W. Struszkiewicz, Filip Zuker, Kopyciński, T. Merunowicz, Janko, Skałkowski, Rosner, A. Jędrzejowicz, Romańczuk, Pietruski, Gross, Łazarski, Strasser, Mandyczewski, Teofil Żurowski, Jan Kochanowski, Chamiec, Wierzbicki, Max, Czerkawski.

Marszałek oświadcza, że wniosek powyższy traktowany będzie podług przepisów regulaminu.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta następujący dostatecznie poparty wniosek.

W n i o s e k

w sprawie zniżenia służby nauczycieli z 40 na 35 lat.

Wysoki Sejmie!

Nauczyciele szkół ludowych nawet po wyjściu ustawy szkolnej z dnia 2. Maja 1873. r. (Dz. ust. kraj. z d. 1. Lipca 1873. Nr. 251) nie mają bytu swego i rodziny swej zabezpieczonego w stosunku do żmudnej i nader trudnej pracy, jaką podejmować muszą w wychowanin i kształceniu dziatwy pieczy ich powierzonej. O tem przekonują ciągłe i liczne prośby przesyłane do Wys. Sejmu, walne zebrania, na których uchwalają wnioski o zmianę niektórych §§. ustawy szkolnej, a wreszcie i ogólne przeświadczenie tych, którzy z nimi bliżej się stykając położenie to znają.

Zważywszy tedy, że żądania nauczycieli przynajmniej co do tytułu IV. artykułu 34. ustępu drugiego ustawy szkolnej z r. 1873. są całkowicie uzasadnione;

zważywszy, że nauczyciel gorliwy nie jest w stanie przez 40 lat po sześć lub pięć godzin dziennie wśród zaduchu i przepełnienia klasy pracować bez nadwerężenia zdrowia i z ową czerstwością umysłu, jakiej domaga się jego powołanie;

zważywszy, że najczęściej dopiero w 22. roku życia może kandydat nauczycielski złożyć egzamin kwalifikacyjny, poczem jako prowizoryczny nauczyciel bezpłatnie kilka lat praktykuje, zanim otrzyma stałą posadę, od której to chwili dopiero lata służby jego bywają mu liczone;

zważywszy, że kraj nie tylko nie poniesie wielkiego uszczerbku z powodu zniżenia 40 na 35 lat służby, albowiem emerytura będzie wypłacana nie z funduszu krajowego, ale z funduszu przez samych nauczycieli składanego, który w r. 1882. według dat urzędowych, bo przez Radę szkolną krajową przedłożonych wynosił 268.800 zł. w efektach oprocentowanych, z których odsetek zakupują się corocznie nowe efekta, a który to fundusz z powodu licznego obecnie powstawania szkół nowych corocznie nietylko wzmagać się będzie, ale owszem zyska wiele przez wprowadzenie świeżych sił nauczycielskich a pozbycie się starców niedołężnych;

wreszcie, iż do funduszu tego będą spłacali nauczyciele nawet i po zniżeniu lat służby tę samą kwotę, jaką obecnie spłacają służąc lat 40, —

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą nowelę do ustawy szkolnej z d. 2. Maja 1873 r. (Dz. u. kr. Nr. 251 z d. 1. Lipca 1873) „o prawnych stosunkach nauczycieli ludowych.“

Ustawa

z dnia . . . zmieniająca postanowienie ustawy szkolnej z dnia 2. Maja 1873. Dz. u. kr. Nr. 251. „o prawnych stosunkach nauczycieli ludowych“ w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Tytuł I.

Ustęp drugi artykułu 34. tytułu IV. ustawy szkolnej z dnia 2. Maja 1873. (Dz. u. kr. Nr. 251 z 1. Lipca r. 1873) o prawnych stosunkach nauczycieli ludowych Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem przestaje od teraz obowiązywać i ustęp ów ma w przyszłości brzmieć:

Artykuł 34. tytułu IV. ustęp 2.

Po 35-letniej nieprzerwanej służbie może być nauczyciel ludowy na własne żądanie przeniesiony w stan spoczynku.“

Tytuł II.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Mojemu Ministerstwu oświaty

Ks Dr. Adam Kopyciński
wnioskodawca

Ks. Pełesz, Ks. Buchwald, T. Merunowicz, F. Pławicki, Żuk-Skarszewski, Romanowicz, Goldmann, Jan Kochanowski, Leniński, ks. Sawa, Kowalski, Bereźnicki. Romańczuk, Lenartowicz, Mandyczewski, Płaziński.

Marszałek oświadcza, że wniosek powyższy traktowany będzie podług przepisów regulaminu.

Marszałek zamyka posiedzenie i naznacza następne na dzień 7. Grudnia 1885. z następującym porządkiem dziennym:

Porządek dzienny 7. posiedzenia, III sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie w Poniedziałek dnia 7. Grudnia 1885. o godzinie 11. przed południem.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o krajowych szkołach rolniczych w Dublanach i o folwarku Dublańskim.

   Sprawozdawca poseł Rybicki.

2. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o Banku krajowym.

   Sprawozdawca poseł Rybicki.

3. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania Janowi Lisiewiczowi, b. nauczycielowi szkół ludowych, emerytury w drodze łaski.

   Sprawozdawca poseł Pietruski.

4. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w sprawie oznaczenia terytoryum dla okręgu ustanowić się mającego nowego c. k. Sądu powiatowego w Podwołoczyskach.

   Sprawozdawca poseł Romer.

5. Pierwsze czytanie wniosku posła Abrahamowicza w sprawie przyspieszenia projektu do ustawy o opustach podatku gruntowego z powodu klęsk i ściślejszego wykonywania przepisów w tej mierze dotychczas wydanych.
6. Pierwsze czytanie wniosku posła Russockiego w sprawie przyspieszenia projektu do reformy ustawy cłowej z roku 1882. jako też w sprawie regulacyi taryf kolejowych.
7. Pierwsze czytanie wniosku posła Kopycińskiego w przedmiocie zmiany drugiego ustępu art. 34. ustawy szkolnej z d. 2. Maja 1873, o prawnych stosunkach nauczycieli ludowych.
8. Sprawozdanie komisyi prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie petycyi gminy

Milczyce, względem przeniesienia tej miejscowości z okręgu c. k. Sądu powiatowego, c. k. Starostwa i Reprezentacyi powiatowej w Mościskach, do okręgu c. k. Sądu powiatowego, c. k. Starostwa i Reprezentacyi powiatowej w Rudkach (drugie czytanie).

Sprawozdawca poseł Lenartowicz.

9. Sprawozdanie komisyi prawniczej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi gminy Pruchnika i gmin okolicznych o ustanowienie w tej miejscowości nowego Sądu powiatowego (drugie czytanie). Sprawozdawca poseł Lenartowicz.

10. Sprawozdanie komisyi prawniczej o petycyach:
a) gminy Baranowa o ustanowienie nowego c. k. Sądu powiatowego w Baranowie;
b) gminy Zatora i okolicznych gmin o ustanowienie nowego c. k. Sądu powiatowego w Zatorze;
c) gminy Polanka Wielka w Zatorze o wydzielenie jej z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Oświęcimie i c. k. Starostwa w Białej i przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Wadowicach. Sprawozdawca poseł Lenartowicz.

11. Sprawozdanie o petycyi obciążającej budżet:
Zwierzchności gminnej Krauszowa o uwolnienie jej od zapłacenia kosztów szpitalnych za Ignacego Długopolskiego. Sprawozdawca poseł Pławicki.

12. Sprawozdanie o petycyach nie obciążających budżetu, mianowicie:
a) Maryi Kosteckiej o wyjednanie jej mężowi pozwolenia powrotu do kraju.
b) Mateusza Gralewskiego, pełniącego obowiązki oficyała szpitala powszechnego we Lwowie, o veniam aetatis. Sprawozdawca poseł Golejewski.

Koniec posiedzenia o godzinie 1. min. 15. z południa.

Marszałek krajowy:

Dr. Zyblikiewicz w. r.

Sekretarze:

Jędrzejowicz w. r.

Siengalewicz w. r.

Spis petycyj

wniesionych po dzień 4. Grudnia 1885. roku.

220. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie, przez p. Majera, w sprawie zmiany tytułu I. i III. ustawy szkolnej z dnia 2. Maja 1873. tyczących się mianowania nauczycieli i śledztw dyscyplinarnych.
221. Oddział Towarzystwa pedagogicznego w Białej przez p. Majera w tej samej sprawie.
222. » » » w Bochni » » » »
223. „ » » w Brzeżanach » » „ »
224. » „ „ w Brzozowie » » » „
225. „ » » w Czortkowie » » » »
226. „ „ „ w Jaśle „ » „ „
227. „ » „ w Jaworowie „ „ » „
228. » „ » w Kałuszu „ » » »
229. » „ » w Mielcu » „ „ „
230. „ « » w Mikołajowie „ » „ »
231. » » „ w Nowym Targu „ » » »
232. „ „ » w Ropczycach „ » » „
233. » „ » w Śniatynie „ „ » »
234. » „ „ w Sanoku „ » » „
235. » » „ w Sokalu „ „ » »
236. » » » w Tarnowie » » » »
237. „ „ » w Trembowli » » » »
238. Mieszkańcy miasta Jaworowa, przez p. Romańczuka, o zaprowadzenie języka ruskiego jako wykładowego w szkole ludowej na przedmieściu Nakonecznem.
239. Wiktor Matiuk, ksiądz w Makowisku, przez p. Romańczuka, o zapomogę na wydawnictwo śpiewnika ruskiego dla szkół ludowych.
240. Wydział ruskiej bursy w Stryju, przez p. Romańczuka, o subwencyę.
241. Józef Łoziński, paroch w Jaworowie, przez p. Siczyńskiego, w sprawie zmiany ustawy o konkurencyi kościelnej.
242. Wydział powiatowy w Złoczowie, przez p. Gnoińskiego, w sprawie sadzenia drzew przy drogach.
243. Wydział powiatowy w Jaśle, przez p. Buchwalda, w sprawie rewizyi przywilejów Banku austro-węgierskiego.
244. Zwierzchność gminy Wadowice, przez p. Zolla, w tej samej sprawie.
245. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, przez p. Majera w sprawie burs dla synów nauczycieli ludowych.
246. Ten sam, przez p. Romanowicza, w sprawie przyznania nauczycielom ludowym dodatków za kierownictwo szkoły.
247. Ten sam, przez. p Majera, w sprawie zwrotu kosztów przy przeniesieniu nauczycieli.
248. Ten sam, przez p., Czerkawskiego, w sprawie zastępstwa chorych naczycieli ludowych.
249. Okręgowe Towarzystwo rolnicze w Tarnowie, przez p. Zawadzkiego, o podwyższenie subwencyi dla Tarnowskiej szkoły ogrodniczej.
250. Kuratorya szkoły ogrodniczej w Tarnowie, przez p. Zawadzkiego, w tej samej sprawie.
251. Józef Chan, nauczyciel z Dębicy, przez p. Lenińskiego, o zapomogę.
252. Janina Tarkowska, nauczycielka z Dębicy, przez p. Lenińskiego, o powyższenie płacy.

253. Zbór gminy izraelickiej w Złoczowie, przez p. Augustynowicza, o subwencyę na urządzenie własnego szpitala dla ubogich chorych.
254. Feliksa Kiss 2 voto Pazowska, przez p. Sapiehę, o podwyższenie daru z łaski dla syna.
255. Anna Zielińska, wdowa po nauczycielu, przez p. Onyszkiewicza, o wsparcie.
256. Stefania Zdanowicz, Siostra Miłosierdzia przełożona Zakładu sierót św. Kazimierza we Lwowie, przez p. Buchwalda, o subwencyę dla tego zakładu.
257. Wydział powiatowy w Myślenicach, przez p. Lasockiego, o subwencyę na rekonstrukcyę dróg gminnych powodzią uszkodzonych.
258. Ten sam, przez p. Lasockiego, o przyspieszenie regulacyi rzeki Raby.
259. Dyrekcya szkoły przemysłowej w Rzeszowie, przez p. Rybickiego, o udzielenie stałej subwencyi.
260. Alojzy Kapłoński, nauczyciel w Szerzynach, przez p. Buchwalda, o podwyższenie płacy.
261. Miasto Jarosław, przez p. Czartoryskiego, o urządzenie szpitala tamże.
262. Zakład Sióstr Miłosierdzia w Bursztynie, przez p. Scipiona, o subwencyę na r. 1886.
263. Józef Maziarski, nauczyciel w Padwi, przez p. Reya, o zapomogę.
264. Gmina i obszar dworski Kijowce, przez p. Golejewskiego, o wydzielenie z Sądu powiatowego w Mikołajowie a przyłączenie do Sądu powiatowego w Żydaczowie.
265. Towarzystwo politechniczne we Lwowie przez p. Romera, w sprawie nadania każdoczesnemu rektorowi szkoły politechnicznej we Lwowie głosu wirylnego w Sejmie.
266. Róża Gross, przez p. Romera, o subwencyę na kształcenie się w śpiewie.
267. Jan Smagała, nauczyciel w Tarnobrzegu, przez p. St. Tarnowskiego, o zapomogę.
268. Piotr Bar, nauczyciel w Tarnobrzegu, przez p. St. Tarnowskiego, o zapomogę.
269. Michał Ochurz, weterynarz w Buczaczu, przez p. Kuczkowskiego, o zapomogę.
270. Gmina Mikuliczyn, przez p. Mandyczewskiego, w sprawie przeniesienia zapory mytniczej ze środka wsi.
271. Ta sama, przez p. Mandyczewskiego, w sprawie wolnego poboru surowicy solnej.
272. Wincenta Madejewska, przez p. Bobczyńskiego, o subwencyę na kształcenie się w śpiewie.
273. Gmina Chyrów, przez p. Hausnera, o usunięcie rogatki mytniczej po za obręb miasta.
274. Jan Topolnicki, opiekun sierót po Karolu Iwanickim urzędniku Wydziału krajowego, przez p. Merunowicza, o podwyższenie daru z łaski dla tych sierót.
275. Nauczyciele szkoły ludowej w Wadowicach, przez p. Zolla, o podwyższenie płac.
276. Rudolf Bernhardt, przez p. Smolkę, o subwencyę na kształcenie się w śpiewie.
277. Jan Kurman, nauczyciel w Zawałowie, przez p. Łazarskiego, o zapomogę.
278. Siostry Miłosierdzia w Rozdole, przez p. Łazarskiego, o zapomogę.
279. Zwierzchność gminy Zawadka, powiatu Sanockiego, przez p. Łazarskiego, o subwencyę na budowę szkoły.
280. Straż ochotnicza ogniowa w Niżankowicach, przez p. Łazarskiego, o zapomogę na sprawienie przyrządów ogniowych.
281. Emilia Sikorska, wdowa po nauczycielu ludowym, przez p. E. Jędrzejowicza, o dar z łaski.
282. Miasto Sambor, przez p. Bereżnickiego, w sprawie rozłożenia ciężaru kwaterunkowego na cały kraj.
283. Miasto Żywiec, przez p. Łazarskiego, o utworzenie szkoły przemysłowej tamże.
284. Rada szkolna miejscowa w Łobzowie, przez p. Zolla, w sprawie dodatków do płac nauczycieli w Łobzowie.
285. Tekla Rudnicka, wdowa po stróżu Wydziału krajowego, przez p. Smolkę, o zapomogę.
286. Towarzystwo kółek rolniczych przez p. Augustynowicza, o subwencyę na zakupno narzędzi i nasion.
287. To samo, przez p. Augustynowicza, w sprawie uregulowania używania i zarządu wspólnych gruntów i uwolnienia lasów od enklaw.

288. Izrael Zimmermann, dzierzawca myta w Podwołoczyskach, przez p. Maxa, o odszkodowanie poniesionych strat w skutek zmiany stosunków.
289. Rada szkolna miejscowa w Mikłaszowie, przez p. Augustynowicza, o podwyższenie płac nauczycielom tamtejszej szkoły ludowej.
290. Julja Łys, wdowa po gr. kat. kapelanie w Iwaczowie, przez p. Augustynowicza, o zapomogę.
291. Leon Mieczysław Zawiejski, rzeźbiarz, przez p. Smolkę, o subwencyę na dalsze kształcenie się w rzeźbiarstwie.
292. Wydział powiatowy w Rawie, przez p. Łazarskiego, w sprawie rewizyi przywilejów Banku austro-węgierskiego.
293. Wydział powiatowy w Rawie, przez p. Łazarskiego, w sprawie zastępstwa chorych nauczycieli.
294. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie, przez p. Goldmana, o subwencyę na wydawnictwo czasopisma „Szkoła“.
295. Rada gminna miasta Ciężkowice, przez p. Żuka-Skarszewskiego, w sprawie zamiany dwóch szkół jednoklasowych na jedną trzyklasową.
296. Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, przez p. Goldmana, o subwencyę dla wyższych szkół wydziałowych żeńskich w Jaśle, Sanoku i Kołomyi.
297. Ten sam, przez p. Goldmana, o subwencyę na kolonie wakacyjne.
298. Motyczyńska Dolores, właścicielka zakładu froeblowskiego, przez p. Abrahamowicza, o subwencyę na utrzymanie ogródka froeblowskiego
299. Urzędnicy szpitala św. Łazarza w Krakowie, przez p. Hoszarda, o przyznanie im dodatków aktywalnych.
300. Stowarzyszenie rękodzielników „Zorza“ w Brodach, przez p. Hausnera, o subwencyę.
301. Wydział powiatowy we Lwowie, przez p. Abrahamowicza, w sprawie rewizyi przywilejów Banku austro-węgierskiego.
302. Józef Chan, nauczyciel w Dębicy, przez p. Jędrzejowicza, o wliczenie mu do emerytury 10 lat 2 miesięcy spędzonych przy szkole w Zawadzie.
303. Rada szkolna miejscowa w Połwsiu zwierzynieckiem, przez p. Zolla, o wprowadzenie w życie uchwały sejmowej, w przedmiocie podwyższenia płac nauczycielom w Półwsiu zwierzynieckiem.
304. Rada szkol. miejsc. w Olszanicy, p. p. Zolla, o podwyższenie płac nauczycielom tamtejszej szkoły.
305. Konkurencya szkolna w Półwsiu Zwierzynieckiem, przez p. Zolla, o przekształcenie tamtejszej dwuklasowej szkoły na trzyklasową.
306. Rada szkol. miejsc. w Skawinie, p. p. Zolla, o podwyższenie płac nauczycielom szkoły tamtejszej.
307. Wydział powiatowy w Nowym Targu, przez p. Majera, w sprawie przeniesienia siedziby Rady szkolnej okręgowej z Myślenic do Nowego Targu.
308. Towarzystwo wzajemnej pomocy uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego, przez p. Zolla o subwencyę dla funduszu chorych akademików.
309. Szymon Szalit, urzędnik prywatny, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę na kształcenie syna w muzyce.
310. Wydział powiatowy w Bohorodczanach, przez p. Strassera, wsprawie zastosowania patentu cesarskiego z 20. Kwietnia 1854 do Władz autonomicznych.
311. Ten sam, przez p. Strassera, wsprawie uwolnienia ludności ubogiej od opłaty podatku konsumcyjnego.
312. Amalia Abendroth, przez p. Alfreda Potockiego, o subwencyę na kształcenie córki w śpiewie.
313. Towarzystwo ruskiej bursy św. Jana Chrzciciela w Drohobyczu, przez p. Ochrymowicza o zapomogę.
314. Towarzystwo „Przymierze Braci“, przez p. Goldmanna. o subwencyę.
315. Właść. dóbr i włościanie pow. N. Sądeckiego, p. p. Męcińskiego, o wypłatę wynagrodzenia za grunta zabrane pod kolej transwersalną.
